

K bodu č. 3

Prevenia kriminality páchanej na senioroch. Opatrenia samosprávy na elimináciu kriminality páchanej na senioroch.

Predkladá: Združenie miest a obcí Slovenska,

Otázka bezpečnosti obyvateľov patrí medzi neoddeliteľné úlohy celej verejnej správy. Každá z jej zložiek pristupuje k riešeniu problematiky z pohľadu vlastných úloh, kompetencií a možností.

Miestna územná samospráva sa zaoberá aj otázkami bezpečnosti v rámci poslania základného miestnej územnej samosprávy, ktorým je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Otázky bezpečnosti, či už hľadiska jednotlivých aspektov, alebo konkrétnych lokalít, či skupín obyvateľov sa rozpracúvajú v strategických dokumentoch na lokálnej úrovni, najmä v plánoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja, v komunitnom pláne rozvoja sociálnych služieb. Aktivity majúce vplyv na bezpečnosť obyvateľov sa však riešia aj v krátkodobých plánoch, či opatreniach, ktoré nemajú charakter prevencie. Postavenie bezpečnosti obyvateľstva a verejného poriadku v prioritách tématických okruhov odrážajú obsahové náplne a názvoslovie komisií, ktoré sú zriaďované obecnými zastupiteľstvami ako poradné, iniciatívne a kontrolné orgány obecného zastupiteľstva.

Obce, ktoré formou všeobecne záväzného nariadenia obce zriadili obecnú políciu, ktorá je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce realizujú aj úlohy, ktoré vyplývajú z ustanovení zákona o obecnej polícii, vrátane úloh na úseku prevencie. Táto úloha napokon vyplýva obecným policiám aj zo zákona o prevencii kriminality, ktorým sú obecné polície subsumované pod ostatné orgány verejnej moci.

Okrem predmetného legislatívneho vyjadrenia úloh miestnej územnej samosprávy sú samosprávam určené aj odporúčania vyplývajúce z rôznych strategických dokumentov. Primárne ide o Stratégiu prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 – 2015, a strategické dokumenty smerujúce k rôznym cieľovým skupinám – deti, ženy, osoby so zdravotným postihnutím, seniori.

Zo Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 – 2015, vyplývajú nasledované odporúčania pre miestnu územnú samosprávu:

Priorita č. 1: Znižovanie miery a závažnosti kriminality a inej protispoločenskej činnosti

1. Stanoviť konkrétne aktivity prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na svojom území na roky 2011-2015 vrátane finančného zabezpečenia.
2. Spolupracovať s obvodnými úradmi v sídle kraja pri využívaní pomoci z fondov EÚ a dotácií MV SR za účelom prípravy a financovania projektov.
3. Spolupracovať pri riešení problematiky prevencie kriminality a využívať neformálnu spoluprácu s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy.
4. Vytvárať a udržať permanentnú komunikáciu s občanmi, školami, mimovládnyimi, neziskovými a občianskymi organizáciami, integrovať ich do komunálnych inštitútov a činnosti, aktivizovať preventívne pôsobenie zborov mestských polícií s prioritným zameraním na materské školy, školy, deti, mládež a ďalšie rizikové skupiny.
5. Analyzovať informácie o prejavoch a potenciálnych rizikách protispoločenskej a kriminálnej činnosti, hľadať účinné opatrenia a stratégie na elimináciu prevencie násilia.
6. Spolupracovať pri projektoch a využívať viaczdrojové financovanie pri spoločných projektoch z vlastných zdrojov a iných zdrojov (štátna správa, EÚ a podnikateľský sektor).

Priorita č. 2: Zvyšovanie bezpečnosti miest a obcí

1. Zabezpečovať funkčný systém prevencie kriminality s pomerným finančným zabezpečením.
2. Určiť subjekt, ktorý bude preventívne aktivity koordinovať a priebežne vyhodnocovať s návrhmi úloh pre ďalšie obdobie.
3. Zpracovať prevenciu kriminality do rozvojových programov vyššieho územného celku a obce¹⁾ v spolupráci so zainteresovanými subjektami, ktoré v danej oblasti pôsobia.
4. Priebežne monitorovať výskyt kriminogénnych faktorov ovplyvňujúcich verejný poriadok a bezpečnosť s dôrazom na kriminalitu a inú protispoločenskú činnosť (vytipovať najohrozenejšie lokality a budovy ohrozené kriminalitou a inou protispoločenskou činnosťou, sociálne vylúčených jedincov, rodiny s prejavmi sociálnej patológie a sociálne vylúčené komunity, monitorovať aj športové, kultúrne podujatia vo vytipovaných lokalitách).
5. Spolupracovať pri návrhu a realizácii preventívnych opatrení s obvodným úradom v sídle kraja, s Policajným zborom, mestskými alebo obecnými políciami a ostatnými subjektmi prevencie kriminality.
6. Spolupracovať pri projektoch a využívať viaczdrojové financovanie pri spoločných projektoch z vlastných a iných zdrojov (štátna správa, EÚ a podnikateľský sektor).
7. Budovať a prevádzkovať monitorovacie kamerové systémy verejných priestranstiev s vlastnou finančnou participáciou.

¹⁾ Napr. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov).

Priorita č. 3: Eliminácia sociálne patologických javov v rizikových skupinách

1. Znižovať elimináciu sociálne patologických javov v rizikových skupinách (mládež- študenti SŠ) práca s mládežou, práca s hodnotovými systémami na základných a stredných školách.
2. Spolupracovať s mestskou a štátnou políciou vykonávať kontroly dodržiavania zákazu predaja alkoholických a tabakových výrobkov maloletým a mladistvým v pohostinských, reštauračných a zábavných zariadeniach, v prípade protiprávneho konania vyvodzovať voči prevádzkovateľom postihy.

Priorita č. 4: Eliminácia propagácie kriminality a inej protispoločenskej činnosti prostredníctvom všetkých druhov médií

1. V rámci prevencie zvyšovať informovanosť a vnímanosť verejnosti voči špecifikám násilia.
2. Organizovať akcie na zvyšovanie vnútrokomunitnej solidarity.
3. Informovať o novodobých nástrahách a rizikách (internet, nebezpečné kultúry).
4. Informovať návštevníkov miest a obcí o potenciálnych rizikách spojených s aktivitami asociálnych a kriminálnych živlov, ako aj o rizikách nezodpovedného správania pri ochrane vlastného majetku.
5. Zvyšovať prostredníctvom informačných preventívnych aktivít permanentne právne vedomie obyvateľov so zreteľom na budovanie pocitu trestnoprávnej zodpovednosti za svoje skutky a správanie.
6. Spolupracovať s verejnosťou a elektronickými a printovými médiami pri realizácii a propagácii preventívnych aktivít.
7. Zvyšovať informovanosť o formách domáceho násilia a o možnosti pomoci obetiam v rodinách, seniorom, bezvládnym a odkázaným (interaktívne prednášky, diskusné fóra).

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že predmetné aktivity odporúčacieho charakteru sú napĺňané v rozsahu, ktorý je determinovaný špecifickými potrebami danej lokality a jej obyvateľov a nepochybne aj možnosťami, ktoré sú dané samosprávam, vrátane finančných nástrojov a pod. Je potrebné podotknúť, že táto oblasť, i napriek jej nepochybnej dôležitosti je len jednou z mnohých oblastí, ktorým sa mestá obce venujú.

Keďže analytický prehľad využívania dotačných schém MV SR v oblasti prevencie kriminality bude predmetom vstupu rezortu MV SR, rámcovo možno konštatovať, že ťažiskovo sa projekty predkladané samosprávami vzťahujú na situačnú prevenciu kriminality, najmä na budovanie kamerových systémov.

ZMOS mal v minulom roku ambíciu realizovať v rámci dotačného programu MV SR pilotnú schému budovania kapacít v oblasti prevencie kriminality. Predmetom pilotnej schémy malo byť vybudovanie a posilnenie lokálnych kapacít a pilotné overenie postupov, procedúr a techník vytvárania subregionálnych stratégií v oblasti prevencie kriminality.

Primárnou myšlienkou bola skutočnosť, že kriminalita spravidla nerešpektuje územie jednej obce a najmä v prípade malých obcí.

<http://www.inprost.sk/search/node/kriminality>

<http://www.margecany.info/seniori-pozor-nestante-sa-obetami-podvodnikov-a-zlodejov/#more-5821>

KOMUNITNÝ PLÁN

SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA Spišská Belá

(2011 – 2014)

<http://www.devin.sk/content/prevenicia-kriminality>

http://www.kezmarok.sk/obcan/prehľad_podanych_projektov.htm

<http://nasaprievidza.sme.sk/c/7192240/do-pravna-pride-zuzana-kronerova-do-prievidze-lenka-filipova.html>

Zaostrené na seniorov - vzdelávací projekt zameraný na prevenciu kriminality páchanej na starších ľuďoch, 5. 5. o 15. h.

http://www.pezinok.sk/uploadfiles/File/msz/2015-04-16/MsZ_PK_2015-04-16-bod09.pdf

Projekt prevencie kriminality pre samosprávy a obyvateľov

http://www.staralubovna.sk/resources/File/schvaleny_ksp.pdf

http://www.banskastiavnica.sk/stranka_data/subory/stiavnicke-noviny/2014/sn43-2014web.pdf

http://www.bosaca.eu/images/stories/dokumenty/komunitny_plan_sluzieb.pdf

http://www.malacky.sk/docs/msz/materialy/150326/z39_2015.pdf

<http://www.budmerice.sk/oznamy-obecneho-rozhlasu-0.html>

Komunitný plán mesta Vranov nad Topľou na roky 2014 – 2018

Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb mesta Brezno na roky 2014- 2020

http://www.bratislava.sk/MsZ/Archiv/MsZ_15_03_26/08_MsP_za_rok_2014.pdf

<http://www.podduklianskenovinky.sk/pdf%202014/PN30.pdf>

<http://www.humenne.sk/Aktuality-a-oznamy/Obcianska-hliadka-v-osade-Podskalka/>

<http://www.tahanovce.net/public/media/0275/tahanovske%20noviny1-2015%20-final.pdf>